

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Катедра загального мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана
філологічного факультету
доц. Р.О. Крохмальний

“31” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРЕТИЧНЕ І ПРИКЛАДНЕ МОВОЗНАВСТВО

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
спеціалізації	035.01 Українська мова та література, 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська, 035.035 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська, 035.036 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька, 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, 035.039 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська, 035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська, 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська, 035.09 Фольклористика, 035.10 Прикладна лінгвістика
факультет	<u>філологічний</u>

Львів – 2023 рік

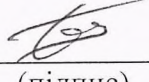
Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретичне і прикладне мовознавство» для студентів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізаціями: 035.01 Українська мова та література, 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська, 035.035 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська, 035.036 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька, 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, 035.039 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська, 035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська, 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська, 035.09 Фольклористика, 035.10 Прикладна лінгвістика. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023.

Розробник: Бацевич Ф.С., завідувач кафедри загального мовознавства,
докт. філол. наук, професор

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загального мовознавства.

Протокол від “29” серпня 2023 року № 1.

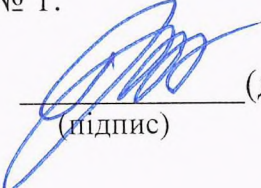
Завідувач кафедри загального мовознавства

_____ (проф. Бацевич Ф.С.)
(підпис)

“29” серпня 2023 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету.

Протокол від “31” серпня 2023 року № 1.

Голова
_____ (доц. Крохмальний Р.О.)
(підпис)

“31” серпня 2023 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3,5	<u>Галузь знань:</u> 03 Гуманітарні науки <u>Спеціальність:</u> 035 Філологія	Нормативна
Модулів – 2	<u>Спеціалізації:</u> 035.01 Українська мова та література, 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська, 035.035 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська, 035.036 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька, 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, 035.039 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська, 035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська, 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська, 035.09 Фольклористика, 035.10 Прикладна лінгвістика	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Загальна кількість годин – 105		Семестр
		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4, 6	<u>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</u> магістр	16 год.
		Практичні, семінарські
		16 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		73 год. Індивідуальні завдання: написання реферату

		Вид контролю: іспит
--	--	-------------------------------

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з 1) основними положеннями організації теоретичних форм існування мовного коду: Мови, Мовлення і Мовленнєвої діяльності, зокрема з (а) системно-структурною організацією Мови, її знаковою природою, зв'язками з мисленням та зовнішніми чинниками (суспільством, історією та ін.); (б) специфікою функційно-комунікативної організації Мовленнєвої діяльності (зокрема поняттями мовленнєвих актів, мовленнєвих жанрів, дискурсів та ін.); 2) основними напрямками і категорійним апаратом сучасної прикладної лінгвістики, зокрема проблемами текстотворення і текстосприйняття.

Основні **завдання** дисципліни:

1. Розглянути сутність, природу, внутрішню організацію та зовнішні зв'язки основних теоретичних форм (модусів) існування живої людської мови: Мови, Мовлення, Мовленнєвої діяльності.
2. Познайти студентів з системно-структурною організацією Мови, її знаковою природою, зв'язками з мисленням та зовнішніми чинниками (суспільством, історією та ін.).
3. Визначити специфіку функційно-комунікативної організації Мовленнєвої діяльності (зокрема розглянути поняття мовленнєвих актів, мовленнєвих жанрів, дискурсів, наративів та ін.) у їхніх зв'язках з основними напрямками прикладної лінгвістики.
4. Показати нерозривний зв'язок науки про мову з філософією, когнітивістикою, семіотикою, соціологією, іншими науками, що формують світогляд людини, лежать в основі парадигмального (епістемного) розвитку лінгвістики.
5. Обґрунтувати основні напрями і категорійний апарат сучасних напрямів прикладної лінгвістики, зокрема напрямками, пов'язаними з процесами текстотворення і текстосприйняття.
6. Пізнати основні етапи розвитку знань про мову в історії гуманітаристики, зрозуміти їх значення для розвитку сучасної науки про мову в цілому і вітчизняного мовознавства – зокрема.

Теоретичні положення курсу ґрунтуються на історичних коментарях щодо часу й авторів відповідних теорій та концепцій.

Після завершення цього курсу студент буде **знати:**

- основні положення організації та функціонування одиниць та категорій Мови, Мовлення і Мовленнєвої діяльності як основних форм (модусів) існування людської мови;

- орієнтуватись в основних напрямках розвитку сучасних теоретичної та прикладної лінгвістики;
- методи, методики і прийоми аналізу текстових і дискурсивних структур;
- авторів і час формування конкретних лінгвістичних концепцій та теорій, тенденції розвитку теоретичного і прикладного мовознавства в Україні;

уміти:

- виявляти зв'язки історії розвитку лінгвістичних ідей із розвитком сучасного мовознавства шляхом аналізу об'єкта і предмета дослідження, понятійної бази науки про мову, методів аналізу мови;
- аналізувати поняттєво-термінологічний апарат лінгвістики в межах теоретичних підходів до мови, а також різних практичних (прикладних) напрямів та шкіл;
- виявляти витоки і шляхи розвитку найважливіших сучасних ідей та напрямів мовознавства;
- виявляти філософсько-методологічні засади сучасних теоретичних та прикладних світових та вітчизняних лінгвістичних концепцій.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та

професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Концепції Мови як теоретичної форми існування мовного коду.

Тема 1. Предмет і об'єкт лінгвістики на сучасному етапі розвитку гуманітарного знання. Методологічні засади сучасної лінгвістики.

1. Основні ознаки сучасного мовознавства.
2. Зв'язки мовознавства з іншими науками.
3. Основні напрями розвитку теоретичного прикладного мовознавства на сучасному етапі.
4. Постулат про форми існування явищ мови: Мову, Мовлення і Мовленнєву діяльність.
5. Постулат про значення і смисл.
6. Постулат про синхронію і діахронію, функціонування і розвиток мови.
7. Постулат про ієрархію функцій мови.

Рекомендована література:

- Бацевич Ф. Що досліджує сучасна лінгвістика? // Парадигма. – 2022. – Вип. 43. – С. 21-34.
- Бацевич Ф. Смисл: сутність і сфери вияву в мові // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Вип. 34. Ч. 1. – 2004. – С. 246–353.
- Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень. – К., 2008; 2-ге вид. – К., 2023.
- Голубовська І.О., Корольов І.Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики. – К., 2011.
- Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 2008.
- Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми. – Полтава, 2008.

Тема 2. Мова як теоретична форма існування мовного коду і системно-структурне утворення.

1. Поняття про структуру мови. Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні зв'язки елементів мови.
2. Поняття про систему мови. Основні й проміжні рівні мови.

3. Співвідношення одиниць Мови, Мовлення і Мовленнєвої діяльності.
4. Частина мови і їх роль в ієрархії рівнів мови.
5. Теорія ізоморфізму та ієрархії рівнів мови.
6. Проблема тексту і дискурсу та рівневого членування мови.

Рекомендована література:

- Бацевич Ф. Що досліджує сучасна лінгвістика? // Парадигма. – 2022. – Вип. 43. – С. 21-34.
Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 2008.
Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми. – Полтава, 2008.
Семчинський С.В. Загальне мовознавство: Підручник. – К., 1996.

Тема 3. Мова і мислення. Проблеми сучасної менталінгвістики. Проблеми психолінгвістики і нейролінгвістики.

1. Основні проблеми менталінгвістики.
2. Коротка історія формування психолінгвістики.
3. Методи і прийоми сучасної психолінгвістики.
4. Досягнення психолінгвістики.
5. Коротка історія формування нейролінгвістики. Основні проблеми нейролінгвістики на сучасному етапі.
6. Структура людського мозку. Зони Брока, Верніке, Річардса-Пенфілда та їх роль у процесах породження і сприйняття мовлення.
7. Теорії породження і сприйняття мовлення. Роль «негативного» мовного матеріалу у встановленні етапів породження мовлення.

Рекомендована література:

- Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень. – К., 2008; 2-ге вид. – К., 2023.
Загнітко А., Михальченко М. Основи психолінгвістики. – Донецьк, 2008.
Корольов І.Р., Письменна Ю.О., Рожченко З.В. Основи лінгвістичних знань: Навчальний посібник. – К., 2013.
Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 2008.
Куранова С.І. Основи психолінгвістики. Навчальний посібник. – К., 2012; 2-ге вид. – К., 2022.
Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми. – Полтава, 2008.

Тема 4. Мова, суспільство та історія. Проблеми сучасної соціолінгвістики.

1. Історія формування ідей соціолінгвістики.
2. Основні поняття соціолінгвістики. Мова і суспільство.
3. Мова і особистість, мова і сім'я, мова і релігія.
4. Мова і культура, мова й історія.
5. «Мовна ситуація»: семантичне та прагматичне наповнення поняття.
6. Аналіз мовної ситуації в Україні.
7. Мовні ситуації в країнах Європи і Азії.
8. Соціолінгвістика на сучасному етапі.

Рекомендована література:

- Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 2008.
Мацюк Г. До витоків соціолінгвістики. Соціологічний напрям у мовознавстві. – Львів, 2008.
Мацюк Г. Сучасна соціолінгвістика: тенденції в розвитку теорії та завдання // Мова і суспільство. – Львів, 2010. – Вип. 1. – С. 5–20.
Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми. – Полтава, 2008.

Змістовий модуль 2. Концепції Мовленнєвої діяльності як практичної форми існування мовного коду. Проблеми прикладної лінгвістики

Тема 5. Зародження ідей мовленнєвої діяльності.

1. Ідеї мови як ергону і мови як енергеї в концепції В. фон Гумбольдта.
2. Породження і сприйняття мовлення в працях О.О. Потебні.
3. Мова, Мовлення і Мовленнєва діяльність у концепції Ф. де Соссюра.
4. Ідеї мовленнєвої діяльності в наукових школах 50-80-х років ХХ ст.
5. Н. Хомський про породження і сприйняття мовлення, вроджену природу мовленнєвої здатності.
6. Концепція С. Пінкера про вродженість здатності до мовлення.
7. Мовлення і його сприйняття як типи діяльності, притаманній людині.
8. Ідеї етапів породження мовлення в сучасній лінгвістиці.

Рекомендована література:

- Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень. – К., 2008; 2-ге вид. – К., 2023.
Бацевич Ф. Що досліджує сучасна лінгвістика? // Парадигма. – 2022. – Вип. 43. – С. 21-34.
Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту. – Львів, 2016; 2-ге вид. – Львів, 2022.
Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 2008.
Пінкер С. Мова як інстинкт. Пер. з англ. – Харків, 2021.
Соссюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. – К., 1998.
Хомський Н. Роздуми про мову. – Львів, 2000.

Тема 6. Теорія мовленнєвої діяльності на сучасному етапі розвитку.

Поняття мовленнєвого акту та його структури.

1. Вчення про мовленнєвий акт Дж. Остіна.
2. Структура і типологія мовленнєвих актів у концепції Дж. Серля.
3. Поняття про локуцію, ілокуцію і перлокуцію мовленнєвого акту.
4. Мовленнєвий акт і структура дискурсу.
5. Проблема взаємодії мовленнєвих актів у дискурсі.
6. Методи, методики і прийоми дослідження мовленнєвих актів.
7. Мовленнєві акти і різні типи текстів.

Рекомендована література:

- Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики. – К., 2011.
Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики. – К., 2009.
Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 2008.
Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми. – Полтава, 2008.
Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації. – К., 2010.

Тема 7. Основні поняття лінгвістичної генології та теорії дискурсу.

1. Дискурсологія на сучасному етапі розвитку прикладної лінгвістики. Проблеми типології дискурсів.
2. Корпусна лінгвістики: здобутки і перспективи.
3. Лінгвонаратологія як напрям прикладної лінгвістики.
4. Комп'ютерна лінгвістика та її основні напрями.
5. Прикладні аспекти концептуального аналізу мови.
6. Квантитативна лінгвістика: досягнення та перспективи.

Рекомендована література:

- Бацевич Ф. Вступ до лінгвістичної генології. – К., 2006.
Бацевич Ф.С. Лінгвістична генологія: проблеми і перспективи. – Львів, 2005.
Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики. – К., 2009.
Бук С. Основи статистичної лінгвістики. Навчально-методичний посібник. – Львів, 2008.
Бук С. Велика проза Івана Франка: електронний корпус, частотні словники та інші міждисциплінарні контексти. – Львів, 2021.
Голубовська І.О., Корольов І.Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики. – К., 2011.
Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми. – Полтава, 2008.

Тема 8. Сучасні теоретичні та прикладні аспекти аналізу тексту і дискурсу. Підсумки курсу.

1. Поняття «текст» у сучасній лінгвістиці. Ознаки і категорії тексту.
2. Співвідношення понять «текст» і «дискурс». Прикладні аспекти текстотворення та дискурсології.
3. Дискурс як «текст, занурений у життя».
4. Проблема типології текстів і дискурсів. Прикладні аспекти дискурсології.
5. Теоретичні й прикладні аспекти виявлення одиниць й категорій Мови, Мовлення і Мовленнєвої діяльності.
6. Дискусії про форми існування мови в сучасній лінгвістиці.
7. Підсумки курсу «Теоретичне і прикладне мовознавство».

Рекомендована література:

- Бацевич Ф. Вступ до лінгвістичної генології. – К., 2006.
Бацевич Ф.С. Лінгвістична генологія: проблеми і перспективи. – Львів, 2005.
Бацевич Ф. Нариси з теорії тексту. – Львів, 2019.
Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики. – К., 2009.
Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту. – Львів, 2016; 2-ге вид. – Львів, 2022.
Голубовська І.О., Корольов І.Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики. – К., 2011.
Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми. – Полтава, 2008.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7

Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Концепції Мови як теоретичної форми існування мовного коду.						
Тема 1. Предмет і об'єкт лінгвістики на сучасному етапі розвитку гуманітарного знання. Методологічні засади сучасної лінгвістики.	13	2	2			9
Тема 2. Мова як теоретична форма існування мовного коду і системно-структурне утворення.	13	2	2			9
Тема 3. Мова і мислення. Проблеми сучасної менталінгвістики. Проблеми психолінгвістики і нейролінгвістики.	13	2	2			9
Тема 4. Мова, суспільство та історія. Проблеми сучасної соціолінгвістики.	13	2	2			9
Разом за зм. модулем 1	52	8	8			36
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Концепції Мовленнєвої діяльності як практичної форми існування мовного коду. Проблеми прикладної лінгвістики						
Тема 5. Зародження ідей мовленнєвої діяльності. Концепції О. Потебні, Н. Хомського та інших учених.	13	2	2			9
Тема 6. Теорія мовленнєвої діяльності на сучасному етапі розвитку. Поняття мовленнєвого акту та його структури.	13	2	2			9
Тема 7. Основні поняття лінгвістичної генології та теорії дискурсу.	13	2	2			9
Тема 8. Сучасні теоретичні та прикладні аспекти аналізу тексту і дискурсу. Підсумки курсу.	14	2	2			10
Разом за зм. модулем 2	53	8	8			37
Усього годин	105	16	16			73

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Методологічні засади сучасної лінгвістики. Постулати сучасної лінгвістики	2
2	Тема 2. Мова як системно-структурне утворення. Проблема рівневого членування мови.	2
3	Тема 3. Проблеми менталінгвістики та психолінгвістики. Проблеми нейролінгвістики.	2
4	Тема 4. Мова, суспільство та історія. Проблеми сучасної соціолінгвістики.	2
5	Тема 5. Концепції мовленнєвої діяльності. Мовленнєва діяльність як форма існування мови.	2

6	Тема 6. Поняття мовленнєвого акту та його структури. Методи і прийоми дослідження мовленнєвих актів.	2
7	Тема 7. Проблеми сучасної генології. Поняття про мовленнєвий жанр. Основні положення теорії дискурсу.	2
8	Тема 8. Ознаки і категорії тексту. Проблема типології текстів і дискурсів. Дискусії про теоретичні форми існування мови.	2
	Разом	16

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	До теми 1. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції. Підготовка розгорнутого повідомлення про співвідношення одиниць і категорій усіх теоретичних форм існування мови. Ознайомлення з працею Ф. Бацевича: Смысл: сутність і сфери вияву в мові // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Вип. 34. Ч. 1. – 2004. – С. 246–353.	9
2	До теми 2. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції. Підготовка розгорнутого повідомлення про основні й проміжні рівні мовної системи та лінгвальні вияви парадигматичних і синтагматичних відношень на цих рівнях.	9
3	До теми 3. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції Підготовка розгорнутого повідомлення про проблемні питання сучасної психолінгвістики та нейролінгвістики.	9
4	До теми 4. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції. Підготовка розгорнутого обґрунтування аналізу мовної ситуації в Україні. Підготовка до контрольного тестування.	9
5	До теми 5. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції. Обговорення ідей, висловлених в працях В. фон Гумбольдта, О.О. Потебні, Ф. де Соссюра, Н. Хомського, С. Пінкера.	9
6	До теми 6. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції Підготовка розгорнутого повідомлення про етапи розвитку теорії мовленнєвих актів. Аналіз структури мовленнєвих актів і виявлення імпліцитних комунікативних смислів у тексті (на вибір студента).	9
7	До теми 7. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції Підготовка розгорнутого повідомлення про проблемні питання сучасної дискурсології та лінгвістичної генології.	9

	Підготовка реферату з проблематики теоретичного і прикладного мовознавства (на вибір студента із запропонованих викладачем тем).	
8	До теми 8. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції. Опрацювання відповідних розділів рекомендованої літератури з проблем категорійної організації текстів і дискурсів. Підготовка реферату з проблематики теоретичного і прикладного мовознавства (на вибір студента із запропонованих викладачем тем). Підготовка до контрольного тестування.	10
	Разом	73

7. Методи навчання

За типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький методи.

За дидактичними завданнями: словесні – лекція, евристична бесіда, навчальна дискусія; наочні – ілюстрація, демонстрація; практичні – робота з текстом, реферати.

8. Методи контролю

Поточний контроль: робота на практичних заняттях (усне опитування), модулі (поточне контрольне тестування), оцінювання самостійної роботи студентів (підготовка реферату).

Підсумковий контроль: іспит (підсумкове тестування та усне опитування).

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання роботи студента здійснюється за схемою:

1. Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів.
2. Робота студента протягом семестру (50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50) оцінюється за показниками:
 - а) робота на практичних заняттях: 24% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 24 (8 практичних занять, за одне заняття – максимум 3 бали);
 - б) поточне тестування за 2 змістовими модулями: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 (по 10 балів за змістовий модуль);
 - в) підготовка реферату (на вибір студента із запропонованих викладачем тем) (самостійна робота): 6% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 6.

Критерії оцінювання реферату: змістовність та інформативність, логічна послідовність викладу, власне бачення проблеми, покликання на використані джерела.

3. Підсумковий контроль (іспит) проводиться в комбінованій (усній і письмовій) формі. Студент повинен письмово виконати підсумкове тестове завдання та відповісти на 2 теоретичні питання: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 (підсумкове тестування – максимум 30 балів; усне опитування – максимум 20 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Робота на практичних заняттях	Поточне тестування		Самостійна робота (підготовка реферату)	Підсумковий тест та усне опитування (іспит)	Сума
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
	T.1-T.4	T.5-T.8			
24	10	10	6	50 (30+20)	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
21-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Робоча програма та силабус навчальної дисципліни.
2. Матеріали для самостійної роботи студентів.
3. Комплект завдань для модульних контрольних робіт (тестові завдання).
4. Підручники та посібники з проблем, що розглядаються.

11. Рекомендована література

Базова

1. Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної генології. – К., 2006.
2. Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики. – К., 2011.
3. Бацевич Ф.С. Лінгвістична генологія: проблеми і перспективи. – Львів, 2005.
4. Бацевич Ф. Нариси з теорії тексту. – Львів, 2019.
5. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. – К., 2009.
6. Бацевич Ф.С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень. – Вид. перше. – К., 2008; 2-ге вид. – К., 2023.
7. Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту. – Львів, 2016; 2-ге вид. – Львів, 2022.
8. Голубовська І.О., Корольов І.Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики. – К., 2011.
9. Іванова Л.П. Курс лекцій із загального мовознавства. – К., 2006.
10. Корольов І.Р., Письменна Ю.О., Рожченко З.В. Основи лінгвістичних знань: Навчальний посібник. – К., 2013.
11. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник. – 3-тє вид. – К.: Академія, 2008.
12. Мацюк Г. До витоків соціолінгвістики. Соціологічний напрям у мовознавстві. – Львів, 2008.
13. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми. – Полтава, 2008.
14. Семчинський С.В. Загальне мовознавство: Підручник. – К., 1996.
15. Соссюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. – К., 1998.

Допоміжна

1. Бацевич Ф. Смысл: сутність і сфери вияву в мові // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Вип. 34. Ч.1. 2004. – С. 246–353.
2. Бацевич Ф. Що досліджує сучасна лінгвістика? // Парадигма. – 2022. – Вип. 43. – С. 21-34.
3. Білецький А.О. Про мову і мовознавство. – К., 1996.
4. Бук С. Основи статистичної лінгвістики. Навчально-методичний посібник. – Львів, 2008.
5. Бук С. Велика проза Івана Франка: електронний корпус, частотні словники та інші міждисциплінарні контексти. – Львів, 2021.
6. Домброван Т. Мова в контексті синергетики. – Одеса, 2013.
7. Загнітко А., Михальченко М. Основи психолінгвістики. – Донецьк, 2008.
8. Заборна М. Лінгвістична генологія: Навчально-методичний комплекс. – Тернопіль, 2018.
9. Куранова С.І. Основи психолінгвістики: Навчальний посібник. – К., 2012; 2-ге вид. – К., 2022.

- 10.Мацюк Г. Сучасна соціолінгвістика: тенденції в розвитку теорії та завдання // Мова і суспільство. Вип. 10. – Львів, 2010. – С. 5-20.
- 11.Пінкер С. Мова як інстинкт: Пер. з англ. – Харків, 2021.
- 12.Прикладна лінгвістика: навчальний посібник/ МОН України, Уманський держ. пед. ун.-т. імені Павла Тичини;/ упорядник: Н. А. Цимбал. – Умань, 2019.
- 13.Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. – Полтава: Довкілля-К, 2010.
- 14.Філософські питання мовознавства. – К., 1972.
- 15.Хомський Н. Роздуми про мову. – Львів, 2000.
- 16.Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації. – К., 2010.
- 17.Asher R. The Encyclopedia of Language and Linguistics. – Oxford, N. Y.: Pergamon Press, 1994. – Vol. 1–10.
- 18.Encyklopedia językoznawstwa ogólnego. – Wrocław; Warszawa; Kraków.– 1993.
- 19.Leech G.N. Principles of pragmatics. – L.-N.J., 1983.

12. Інформаційні ресурси

1. Електронні ресурси НБУВ <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
2. Лінгвістичний портал MOVA.info <http://www.mova.info/>
3. Український лінгвістичний портал <https://www.ulif.org.ua/>

Тематика рефератів

1. Функції, які виконує мова в сучасному суспільстві.
2. Специфіка основних і проміжних рівнів мови.
3. Лінгвістична концепція Н. Хомського.
4. Мова і семіотика.
5. Співвідношення понять „значення” і „смысл” у сучасній лінгвістиці.
6. Сутність і природа мови в концепції О.О. Потебні.
7. О. Потебня про зв'язок мови і мислення, породження і сприйняття мовлення.
8. Основні проблеми соціолінгвістики на сучасному етапі.
9. Проблеми сучасних психолінгвістики і теорії мовленнєвої діяльності.
10. Поняття мовленнєвого жанру. Основні проблеми лінгвістичної генології.
11. Поняття мовленнєвого акту. Структура мовленнєвого акту.
12. Дискурс і його основні ознаки. Типологія дискурсів.
13. Проблеми прикладної дискурсології.
14. Проблеми сучасної когнітивної лінгвістики.
15. Проблеми сучасної корпусної лінгвістики.
16. Проблеми сучасної лінгвонаратології.
17. Комп'ютерна лінгвістика на сучасному етапі.
18. Проблеми дискурсу в працях українських лінгвістів.
19. Наратив та його структура. Основні проблеми лінгвонаратології.
20. Прикладні проблеми текстотворення і текстосприйняття.

Питання до іспиту

1. Основні ознаки сучасного мовознавства.
2. Зв'язки мовознавства з іншими науками.
3. Основні напрями розвитку мовознавства на сучасному етапі.
4. Постулат про форми існування явищ мови: Мову, Мовлення і Мовленнєву діяльність.
5. Постулат про значення і смисл.
6. Постулат про синхронію і діахронію, функціонування і розвиток мови.
7. Постулат про ієрархію функцій мови.
8. Поняття про структуру мови. Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні зв'язки елементів мови.
9. Поняття про систему мови. Основні й проміжні рівні мови.
10. Співвідношення одиниць Мови, Мовлення і Мовленнєвої діяльності.
11. Частини мови і їх роль в ієрархії рівнів мови.
12. Теорія ізоморфізму та ієрархії рівнів мови.
13. Проблема тексту і дискурсу та рівневого членування мови.
14. Основні проблеми менталінгвістики.
15. Коротка історія формування психолінгвістики.
16. Методи і прийоми сучасної психолінгвістики.
17. Коротка історія формування нейролінгвістики.
18. Основні проблеми нейролінгвістики на сучасному етапі.
19. Структура людського мозку. Зони Брока, Верніке, Річардса-Пенфілда та їх роль у процесах породження і сприйняття мовлення.
20. Теорії породження і сприйняття мовлення. Роль «негативного» мовного матеріалу у встановленні етапів породження мовлення.
21. Історія формування ідей соціолінгвістики.
22. Основні поняття соціолінгвістики. Мова і суспільство.
23. Мова і особистість, мова і сім'я, мова і релігія.
24. Мова і культура, мова й історія.
25. «Мовна ситуація»: семантичне та прагматичне наповнення поняття.
26. Аналіз мовної ситуації в Україні.
27. Мовні ситуації в країнах Європи і Азії.
28. Соціолінгвістика на сучасному етапі.
29. Ідеї мови як ергону і мови як енергеї в концепції В. фон Гумбольдта.
30. Породження і сприйняття мовлення в працях О.О. Потебні.
31. Мова, Мовлення і Мовленнєва діяльність у концепції Ф. де Соссюра.
32. Н. Хомський про породження і сприйняття мовлення, вроджену природу мовленнєвої здатності.
33. Концепція С. Пінкера про вродженість здатності до мовлення.
34. Мовлення і його сприйняття як типи діяльності, притаманній людині.
35. Ідеї етапів породження мовлення в сучасній лінгвістиці.
36. Вчення про мовленнєвий акт Дж. Остіна.
37. Структура і типологія мовленнєвих актів у концепції Дж. Серля.

38. Поняття про локуцію, ілокуцію і перлокуцію мовленнєвого акту.
39. Мовленнєвий акт і структура дискурсу.
40. Проблема взаємодії мовленнєвих актів у дискурсі.
41. Методи, методики і прийоми дослідження мовленнєвих актів.
42. Мовленнєві акти і різні типи текстів.
43. Історія формування концепції мовленнєвих жанрів.
44. Основні проблеми сучасної генології.
45. Прикладні аспекти сучасної лінгвонаратології.
46. Історія формування поняття «дискурс» у сучасній лінгвістиці.
47. Структура дискурсу в концепціях американських лінгвістів.
48. Проблема типології дискурсів.
49. Поняття «текст» у сучасній лінгвістиці. Ознаки і категорії тексту.
50. Співвідношення понять «текст» і «дискурс».
51. Дискурс як «текст, занурений у життя».
52. Проблема типології текстів і дискурсів.
53. Основні проблеми прикладної дискурсології.
54. Сучасна корпусна лінгвістика: проблеми і перспективи.